

DREVÁRSKÝ PRIEMYSEL históriu časopisu

Od roku 1951 vychádza FAIPAR, technický a vedecký časopis Vedeckého spolku drevárskeho priemyslu [Faipari Tudományos Egyesület (FATE)], založenej v roku 1950 v rámci MTESZ (Zväz technických a prírodovedeckých združení).

Sociopoliticky motivovaný odborný časopis poskytoval predovšetkým odborné fórum pre roztrieštený drevársky priemysel, ktorý v tom čase podliehal viacerým ministerstvám; pre manažérov a zamestnancov piliarskeho, plechového, nábytkárskeho a stavebného stolárstva, ako aj zmiešaného drevárskeho priemyslu, štátneho a družstevného sektora. Do roku 2013 vychádzal mesačne vo formáte A/4, s farebnou obálkou, v čiernobielym tlačenom vydaní s 30 – 40 stranami a následne štvrťročne v elektronickej forme. Medzitým v rokoch 1996 až 1998 pod spoločným dohľadom Nábytkárskej asociácie a FATE vyšla farebne tlačená verzia pod názvom Nábytkársky a drevársky priemysel. Noviny pravidelne informovali o živote združenia, spoločnostiach, výsledkoch výskumu, novinkách v odbore a odbornej literatúre. Vyšlo aj niekoľko sérií doplnkov: drevo, drevospracujúce stroje, zariadenia.

Ako to začalo? To naozaj nevieme, nikto z jeho bývalých redaktorov už nežije. Vieme však, že náklad bol tritisíc kusov, čo je k tisícke zamestnancov vydavateľského spolku úctyhodné číslo.

Podme sa pozrieť na to, čo charakterizovalo život časopisu za posledných viac ako 70 rokov:

Populárnou témou začiatku 50. rokov bola diskusia o dosiahnutých výsledkoch v socialistickom pracovnom súperení, no vyšli mnohé články o nových drevoobrábacích strojoch a postupoch, drevovláknitých a drevotrieskových doskách, ich výrobe a spracovaní, školeniach v drevárskom inžinierstve. Bolo publikovaných veľa vedeckých a/alebo propagačných článkov preložených z ruštiny. Niektoré odborné články – publikované maďarskými autormi – dosahovali vysokú vedeckú úroveň.

V 60. rokoch bolo napísaných veľa článkov o lepidlách zo syntetickej živice a povrchovej úprave polyesterom. Začala sa nová rubrika s názvom: "Čo je nové v čalúnnictve?" a objavuje sa nový vzťah k ochrane dreva, medzinárodnému porovnaniu, priemyslu a obchodu. V tom čase bol členský poplatok združenia 2 HUF/mesiac a cena papiera 4 HUF. Publikovalo sa čoraz viac vedeckých článkov. Práve v tom čase sa rozbiehala možnosť získať univerzitný doktorát, takže noviny sa stali odborným fórom pre nové výsledky výskumu. Publikované sú články preložené do maďarčiny výskumníkmi z krajín RVHP. Z tohto dôvodu sa objavila kritika, že väčšina článkov má príliš vysokú úroveň, niektorí členovia nerozumejú a chýba im zdravý rozum.

V 70. a 80. rokoch 20. storočia noviny pravidelne informovali o odborných výstavách. Články sa medzičasom stali praktickejšími a zrozumiteľnejšími a viac sa píše o vývoji profesie. Zároveň zostal rovnaký podiel vedeckých článkov. Potreba je 1 700 - 1 800 výtlačkov, čo bolo sprevádzané zvýšením nákladov na výtlačok; papier sa stal nerentabilným. Vznikla otázka? A čo FAIPAR? No predsa zostalo.

Od roku 1990 sa počet výtlačkov ďalej znižoval, každé číslo bolo podporované jednou spoločnosťou a každý rok vyšlo len šesť kusov. V roku 1992 Vedeckej spolok drevárskeho priemyslu po prvýkrát udelila cenu profesionálneho spisovateľa Armanda Lugosiho ako uznanie za vynikajúcu spisovateľskú činnosť. Po roku 1995 časopis vychádzal spoločne s Nábytkárskou asociáciou a stal sa nábytkárskym. V úprave a vzhľade sa jeho štýl vyvíjal smerom k „profesionálnemu bulváru“, no ani toto riešenie sa neosvedčilo. Od druhého polroka 1998 ho opäť vydáva Zväz, vychádza štvrťročne.

Od roku 2002 je príspevok vedený Drevárskou fakultou Západomaďarskej univerzity, čím poskytuje lepšie možnosti publikovania výsledkov výskumu a v neposlednom rade aj financovanie publikácie. „FAIPAR“ už nie je technickým fórom pre drevárske profesie, ale stal sa registrovanou vedeckou publikáciou. Vychádza aj v obmedzenom počte výtlačkov, ale je k dispozícii na Univerzite v Šoprone, alebo tiež na stránke Vedeckej spolok drevárskeho priemyslu.

Od roku 2009 prevzala publikáciu od univerzity NymE-ERFARET Kft (neskôr ERFARET Kft). Vždy ju možno charakterizovať ako vedeckú publikáciu a vychádza aj v obmedzenom počte tlačených výtlačkov.

Od roku 2014 bude vychádzať výlučne v elektronickej podobe pod podtitulom WoodScience-HUN.

V roku 2016 spoločnosť ERFARET Kft. bola zlikvidovaná, takže vydávanie novín er bol odvtedy pozastavený. Na práci redakčného výboru sa podieľalo mnoho odborníkov z praxe, výskumníkov a potom aj vysokoškolských pedagógov. Hlavný redaktor:

január 1951 september 1955 Lajos Huber

október 1955 jún 1976 Pál Róka

júl 1976 február 1984 László Rieperger

Marec 1984 Marec 1994 Dezső Lele

apríl 1994 september 1995 doktor Sándor Molnár

október 1995 marec 1997 Ferenc Győri a Dr. Sándor Molnár (šéfredaktori)

1997 Dr. Sándor Molnár a Pál Szabó (spolueditori)

1998 2001 Lászlóné Bíró

2002 2008 Dr. András Winkler

2009 2016 Dr László Bejó

Vedeckej spolok drevárskeho priemyslu má v súčasnosti na programe opätovné uvedenie časopisu.

Budapešť, jún 2023

Sándor Tóth